పతివ్రత అంతరంగికం

ఆమెకు ఆ వూళ్ళో మంచిపేరువుంది—పతివ్రత అని. తన పనేమో తానేమో తప్ప ఎవరిజోక్యం పట్టించుకునేదికాదు. వూరు చిన్న దయినా, ఆ వూళ్ళోకూడా ఆమెని ఎరగని వాళ్ళు-అంటే చూడనివాళ్ళు చాలామంది వున్నారు. ఇంటి పని అంతా ఆమే చూసుకునేది. పూజలూ పునస్కారాలూ, భర్తనే దైవంగా చూట్టం, పాచిపూడవటం, కళ్ళాపి జల్లటం, చెంబులు తోమటం, వంట చెయ్యటం మొదలయిన పనుల్తో ఆమె జీవితం పూర్తయ్యేది. ఆమె బయటకురావలసిన అవసరమే వుండేదికాదు. ఎప్పుడయినా పిడకపట్టుకొని పక్కయింటికి నిప్పుకోసం వెళ్తూవుండేది. ఆ వూళ్ళో ఆమె రోజూ వెళ్ళే స్తలం, చెరువుగట్టుమీదవున్న తుమ్మతోపు. ఆ పనయినా కోడికూసినప్పుడు లేచి తీర్చుకునేది. ఇక ఆమె యితరులకంట పడవలసిన అవసరం ఏముంది?

ఇంత కట్టుదిట్టాల్లో జీవితం గడపడంవల్ల కాపరానికి వొచ్చిన నాలుగయిదుసంవత్సరాల్లోనే ఆమె ఆ వూళ్ళో మంచి పేరు సంపాదించుకుంది. ఫలానావారికోడలు అనిపించుకుంది. కొప్పుపెట్టి, అర్ధణావెడల్పున బొట్టుపెట్టి, కాళ్ళకు వెండికడియాలు, వంకరకడియాలూ, గొలుసులూ పెట్టి, చెంగుదోపి నడుస్తుంటే చూసినవాళ్ళంతా, "శ్రీ మహాలక్ష్మి" అనుకునేవారు. "సీతమ్మతల్లి - కళ్ళపడితే సాలు, జన్మ తరించి పోతుంది" అనుకునేవారు.

అటువంటిమనిషి - పతివ్రత - ఈ ఆపదను ఎట్లా ఓర్చు

కుంటుంది? ఎట్లా సహిస్తుంది? ఎట్లా భరిస్తుంది? ఆమెకు ఈ ప్రపంచంలో ఆపదల్లేవు, బాధల్లేవు. ఆమె కాపరానికి వొచ్చింతర్వాత ఇంతవరకూ నిజంగా ఒకే ఒకసారి బాధ పడింది. అది వాళ్ళ పెయ్య మొదటి యీతకు. ఆ పెయ్యని తన చేతులమీదగా పెంచింది. ఆ పెయ్య ఎదైనప్పుడు ఆమెకు ఎంత సంతోషం కలిగింది? పునుకొల్లు వారి ఆంబోతుదగ్గరకు తీసుకువెళ్తానంటే ఆమె పోట్లాడి సుంకరవాళ్ళ ఆంబోతుదగ్గరకు పంపింది. పునుకొల్లువారి ఆంబోతు ముసల్ది — పైగా పర్వతంలాగా వుంటుంది. తనదూడ పసిది — పైగా వొట్టి అమాయకపుమోడు! అటువంటి ఆ పెయ్య ఈనలేక తన్ను కుంటూవుంటే ఆమెమనస్సు ఎంత కొట్టుకులాడింది! "గంగమ్మ తల్లీ, నీ కెంతకష్టం వొచ్చిందే!" అని కళ్ళవెంట నీళ్ళుపెట్టుకుంది. మనస్సులో సుంకరివాళ్ళ ఆంబోతునీ, సుంకరవాళ్ళనీ తిట్టిపోసింది.

అప్పుడుపడ్డది బాధ-మళ్ళీ ఇప్పుడు. కాని అప్పుడు కూడా తనపెయ్య నొప్పులు పడుతూవుంటే ఏ పొరలోనో సంతోషంగా వుంది. ఎక్కడో బరబర, జరజర, పరపర, జలజలమంటూవుండేది. కాని ఇప్పుడలాకాదు. ఆమాట వినేటప్పటికే మొదలునరికిన చెట్లల్లే కూలింది.

పట్టణం వెళ్ళినభర్త కారుకిందపడి వచ్చిపోయాడనివార్త. ఒకరోజు పొద్దున్నే పాచి వూడ్చుకుంటూ వుంటే పిడుగులాగా ఈవార్త వొచ్చింది. ఈమాట విన్నది విన్నపళంగానే స్పృహ తప్పి పడిపోయింది. "అర్జునా, ఫల్గునా, కిరీటీ" అనేవాళ్ళు కూడా లేకపోయారు.

క్షణంలో ఈవార్త ఊరంతా పాకింది. "దొడ్డ యిల్లా

లమ్మా!" "ఏనాడు కాపరానికి వొచ్చిందో, గడపదాటి ఎరగ దమ్మా!" "నడుస్తుంటే భూమి అరుగుతుందేమో అన్నట్టు నడిచేదమ్మా!" అనుకుంటూ అమ్మలక్కలంతా బయల్దేరారు. ఒక వితంతువు, "ఈ ఆపద నాబోటిదానికి రాగూడదూ!" అని కోరుకుంది కన్నీటితో!

అంతా చుట్టూచేరారు. ఆమెకు సపర్యలు చెయ్యటం మొదలు పెట్టారు. నీళ్లు అందిచ్చేవాళ్ళు అందిస్తున్నారు. మోహంమీద చిలికేవాళ్ళు చిలుకుతున్నారు. కేకలు వేసేవాళ్ళు వేస్తున్నారు. "అమ్మా, మా అమ్మే! నీ కెంత ఆపదవొచ్చిందే!" అని ఏడ్చేవాళ్ళు ఏడుస్తున్నారు. అంతా గంద్రగోళంగా వుంది.

ఆమెకు స్పృహతప్పిందేగాని మెదడుఆట్టం మానెయ్యలేదు—ఆడుతూనేవుంది. వొట్టప్పుడుకంటే ఇంకా తీవ్రంగా, వేగంగా ఆడుతూవుంది. అనేక బొమ్మలు కనిపిస్తున్నయ్. అనేక దృశ్యాలు వొస్తున్నయ్. కండలు తిరిగిన మొగాళ్ళు మీద మీదకు వొస్తున్నారు, భోగంవాళ్ళు నృత్యంచేస్తున్నారు. ఒకతె తాళం టకటక కొడుతూ పాడుతూవుంది.

నిన్నరాత్రీ
కలలోవొచ్చీ
చెంత జేరీ
ముద్దులాడీ—

పైకి స్పృహతప్పి శవానికిమల్లే పడివుందిగాని ఆమెతల మాత్రం కోలాహలంతో గంద్రగోళంతో, వొచ్చేపోయే బొమ్మలతో దృశ్యాలతో, బద్దలయి పోతూవుంది.

ఒకక్షణం ఆల్ క్లియర్.

తను లంగా కట్టుకొని ఆడుకొంటూవుంది. గుత్తంగా జాకెట్టు తొడుక్కొనివుంది—నిరుడు కుట్టిచ్చింది. నిరుడు అమ్మ వొదులుగానే కుట్టిచ్చింది. బొమ్మలపెళ్ళిళ్ళు జరుగుతున్నై. రాధాకృష్ణులు ఉయ్యాల్లో పవళింపుసేవ చేస్తున్నారు. తానువెళ్ళి రాధ బొమ్మ ముందుకు నెట్టి ఇద్దర్నీ కలిపింది.

"బొమ్మల పెళ్ళిళ్లు చేసుకుందాం ?" అని అడిగాడు ఒక పిల్లవాడు.

"ఛీ, ఎక్కడైనా మొగాళ్ళతో బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుంటారా ఏమిటి ?"

"ఏం చేసుకుంటే ?"

"ఏమో !"

"అయితే పుల్లాట ఆడదాం ?"

"ఎట్లావుంటుంది ?"

"బాగుంటుంది"

"వొద్దమ్మా, అమ్మకొడతది"

"కానీపే !... అమ్మతో చెప్పొద్దు..."

ఇంతలో తుపాను చెలరేగింది. పాతబొమ్మలు కొట్టుకుపోయినయ్. ఆ తుపాన్లో పెన్సిళ్ళూ బలపాలూ కొట్టుకొచ్చినై. ఎక్కడ చూసినా పెన్సిళ్ళే! ఎక్కడ చూసినా బలపాలే! ఆ పెన్సిళ్ళన్నిటికీ ముక్కులువిరిగివున్నయ్। వాటికి ఎదురుగా నిమ్మకాయలు కొట్టుకొచ్చినై ! అవి పొంగుతున్నై — బుస బుస పొంగుతున్నై.

"ఏయ్ పిల్లా ?"

"ఏమయ్యా !"

"నిమ్మకాయ ఇస్తా ?"

"......"

"ఏదీ..."

"ఊరుకో...అయ్యో!"

"నా మాట ఏం చెపుతావ్?"

"......"

"పిల్లా...ఏం పిల్లరా!"

తన ఇష్టలేకుండానే తీసుకున్నాడు. రెండుచేతుల్తో రెండూ తీసుకున్నాడు. ఏం చేస్తున్నాడూ ? ఇంత హాయిగా వుందే! "అమ్మా......ఉష్..."

ఒక పెద్ద దేవాలయం. ఆమె పువ్వులు పళ్ళెంలో పెట్టు కొని వెళ్తూవుంది. రోడ్డుకి రెండుపక్కలా చెట్లు దట్టంగా పెరిగినై ఆ చెట్లనవున్న కాయలు చూస్తే ఆమెకు వొణుకు పుట్టింది. వొళ్ళంతా జెర్రిపోతు పాకినట్లు జరజరామంది.

"చెట్లు బాగున్నయ్"

"......"

"ఆ కాయలు..."

"......"

"వాటి పేరేమిటె ?"

"......"

"ఛీ ! అదేం పేరమ్మా !" ఎంత సిగ్గుపడింది. కాని ఆ పేరు గుళ్ళోకి. గుడి బయటికి ఆమె వెంటపడింది. పూజారి శఠ గోపురం పెడుతూవుంటే ఆపేరు జ్ఞాపకంవొచ్చి నవ్వుకుంది. పూజారి శఠగోపురం తలకు ఆనించాడు. ఆనించాలనే ఆనిం

చాడు. ఆపేరు తనలోతాను పదేపదే అనుకుంది. కాని మనస్సులో అనుకోటం తృప్తినివ్వలా. బయటకు అనాలి. ఆ ధ్వని వినాలి. గుడిచాటున తొంగుని నెమ్మదిగా ఆపేరు చెప్పుకుంది. ఆ ధ్వని ఒళ్ళంతా పాకి చక్కిలిగింతలు పెట్టుకుంది. ఆ రోజు మొదలుకొని తీరిగ్గా పడుకొని కళ్ళుమూసుకొని దేవాలయం మీద బొమ్మలు ఊహించుకుంటూ ఆ కాయలపేరు అనుకుంటూ వుండేది. ఏమిటో ఎందుకో బాగుండేది.

ఒక పుట్ట పుట్టింది. పెరిగింది - బ్రహ్మాండమంత పెరిగింది. బద్దలైంది. పుట్టలోనుంచి పాములు బిలబిలా లట లటా బయల్దేరినై. ఎన్ని పాములు! అన్నీ పాములే! ఆ పాములు జర్రు జర్రున కలుగుల్లోకి పోతుంటే!—"అమ్మో, పాములే!"

"......"

"అబ్బా !!"

"......"

"ఉష్..."

"......"

"పాము...బూచి......ఛీ ఛీ"

కొబ్బరికాయలు...కొబ్బరిచెట్లు...అరటిచెట్లు ... గెలదిగి అరటిచెట్టు భారంగా వొంగితే ఆమెకు ప్రేమ కలిగింది — ఆ చెట్టుమీదా, తర్వాత గెలమీదా! తలకిందపెట్టుకొనిపడుకున్న పీటని తీసుకొని కావిలించుకుంది. పై భాగం చేత్తో నిమురుతూ "రారా నాతనయా, బిరబిరా రారా నాతనయా" అని పాడింది.

"అదేమిటి అబ్బాయి రవికలోకి చెయ్యిపోనిస్తాడు ... ఆడుకుంటున్నాడా ?"

"ఉ... ఉ..."

"ఉ...ఉ..."

"పిచ్చిముండ"

వారాల అబ్బాయికి తలంటి పోస్తావుంది ... హిందీ, పాడు హిందీ... ఎవ్వరున్నారు? పాపం ఎన్నాళ్ళయిందో తలంటిపోసుకుని! వెనుకనుంచుని ఛాతీఅంచును తోమింది. స్తనాలు అతని వీపుకు తగిలినై. అతడు వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. అదేమిటి అట్లా చూస్తాడు? ఇదేమిటి వొళ్ళంతా... నఖశిఖపర్యంతం?

రాత్రి పడుకుంది — "అబ్బే, నేను చెయ్యాలని చెయ్యలేదు. నేను అట్లా చేస్తానా?"

"... ..."

"అబ్బే, తమ్ముడు కాదూ?"

"... ..."

"అదేమిటి తమ్ముడూ, జుట్టు అట్లావుంది? నూనె రాసి దువ్వనా?"

"... ..."

"చెంపలకి మసయింది తమ్ముడూ, తుడుస్తా"

"... ..."

"తమ్ముడూ — తమ్ముడూ — మా బాబే!...అట్లా... ...అట్లా...

ఒక్కగాలి కొట్టింది. చెట్లన్నీ పడిపోయినయ్. పెద్ద వరద వొచ్చింది. వరద...వరద...ఏం వరద! వరదఅంచున మేడ. నురుగల్లే ఆమేడ ఎప్పుడూ—వరద ఎంతపొంగినా సరే!— వరద అంచునేవుంటుంది. ఆ మేడలో ఒకమ్మాయి మత్తుగా

భారంగా కూర్చునివుంది. ఆ అమ్మాయికి రాత్రే కార్యం అయింది. ఆపిల్లని చూస్తే తనకి ఎంతజాలికలిగింది!

"నొప్పులమ్మా!" అడిగింది.

"......"

"వాళ్ళంతా నొప్పులా?"

"......"

"ఇక్కడా?...ఇక్కడా?...ఇక్కడ" వాళ్ళంతా నిమి రింది. ఆ పిల్ల వొళ్ళుపిసుకుతూవుంటే ఆ పిల్ల భర్తమీద ఎంత ప్రేమకలిగింది!—"మొగాళ్ళమ్మా-వొత్తి మొండి..."

ఎవ్వరది? పెట్రోమాక్స లైటులో గాలికొడుతున్నారు. లైటుకి గాలికొడుతుంటే తనగుండె దడదడా కొట్టుకుంటుందే! పొత్తికడుపులో ఏదో ఏదో తిరిగినట్టు వుంటుందే!

అకస్మాత్తుగా అన్నీ జంతువులుగా మారినై. రకరకాల జంతువులు...పక్షులు— కోళ్ళున్నయ్. ఒకపుంజు పెట్టని "కకకక" అంటూ తరుముతూవుంది. పెట్ట, రెక్కలు విప్పు కొని పరిగెత్తింది. ఎంతదూరం పరిగెత్తుతుంది బిడ్డ! పుంజు ముక్కుతో పెట్ట ముందు జుట్టుపట్టుకొని పైకెక్కింది. పెట్టతోక పైకెత్తింది. పుంజు తోకముడిచింది,

"ఒసి నీదుంపతెగా! ఎంతవిసిగించావే!"

"——"

"ఎందుకట్లా విసిగించటం?"

"——"

"విసిగిస్తే బాగుంటుందా?"

"——"

"బాగావుందే!"

"——"

"మరితాను—?"

అదేమిటి పాలేరు కొబ్బరికాయలు అట్లా పగలగొడతాడేమిటి?—అబ్బా—కొంచం నెమ్మదిగా కొట్టగూడదా? వాడి కండలుచూడు. ఎట్లా పైకి తిరిగివున్నయ్! వాడు చేతులు పైకి ఎత్తితే ఎదుర్రొమ్ము అంచులు ఎట్లా వుబ్బుతున్నయ్!

వాడు పడుకున్నాడు. గుర్రుపెట్టి నిద్రపోతున్నాడు. ఆమెకు నిద్ర పట్టటంలా. దొర్లితే మంచం వొత్తుకుంటూవుంది. బొక్క బోర్లా పడుకుంటే! అబ్బే, మరీ ఇబ్బందిగా వుంది. లేచి నెమ్మదిగా వాడు పడుకొన్న చోటుకి వెళ్ళింది. నెమ్మదిగా కాలి బొటమనవేలితో చంకలో తన్నింది. వాడు తుళ్ళిపడిలేచాడు.

"ఏం, అమ్మా?"

"ఛీ"

"ఎందుకు?"

"దారికి అడ్డంగా పడుకున్నావేం?"

కాని నిజంగా వాడిని అందుకేనా తాను తన్నింది. అందుకే అయితే బొటనవేలు ఉపయోగించటం ఎందుకు? చంకనే ఎంచుకోవటం ఎందుకు? వాడు వొస్తున్నాడు. సింహంలాగా వస్తున్నాడే! అదేమిటి వాడి చూపులు? ఏమిటి అంటాడు? వాములదొడ్డా? బస్తాలవెనకా? వాడి ఎదుర్రొమ్ము ఎట్లావుంది? తల ఆన్చి పడుకుంటే హాయిగా చలవరాతి తిన్నెకమల్లే వుంటుంది. మీసాలు—దవడలు—చేతులు వేస్తున్నాడు. ఎందుకు? ఏంజేస్తాడు? చెరచటం అంటే ఏమిటి? ఎట్లా

వుంటుందో! అదుగో నవ్వుతున్నాడు. చేతులు చాస్తున్నాడు, పట్టుకుంటున్నాడు, ఆమె అతని పట్టు విడటానికి తన్నుకుంది. వాడు ఆమెను చేతుల్లోకి ఎత్తుకొని ముద్దుపెట్టుకోబోయాడు. ఆమెరక్కింది. వాడు కోపంగా ఎత్తి కుదేశాడు. పాతివ్రత్యంతో ఎండుకొని ఇలకరుచుకుపోయిన ఆమె నరాలు ఆ వూహతో సళ్ళిచ్చినయ్. రక్తం మామూలుగా ప్రవహించటం మొదలు పెట్టింది. వాడు ఆమెను లేవకుండా అదిమిపెట్టాడు,

"ఊ—ఊ—అబ్బా—వొద్దు—ఛీ! పాడు నొప్పి—

"కాదు—వొరే వెంకా?"

ఈమాటలు ఎవ్వరికీ వినబడలేదు. ఆమె మూలుగుతూ లేవటం మాత్రమే అందరికీ కనిపించింది. "తేరుకుందమ్మా! నీళ్ళు తాగించడమ్మా!" అన్నారు అంతా.

ఆమె లేచి పక్కనవున్న పదహారేళ్ళ అమ్మాయిని కావిలించుకొంది. ఆ పిల్ల వొళ్ళు ఇంత వెచ్చగా వుండే! ఇంత గట్టిగా నున్నగా తగుల్తుందే! మూలుగుతూనే ఆ పిల్ల వొళ్ళంతా సవరదీసింది. బుగ్గలు నిమిరింది. గాఢంగా కావిలించుకొంది. చేతులు—ఏం చేసేవో! మళ్ళీ ఆమెకు స్పృహ తప్పింది. ఈ సారి లేవలేదు. ఎత్తినచెయ్యి పడిపోయింది. ఆ చేతికింద మన ఆధ్యాత్మిక నాగరికత ఇచ్చిన బులాకీలు, ముక్కుపుడకలు, మట్టెలు. మంగళసూత్రాలు పిప్పి పిప్పి అయినై. అంతే ఆమె ఇక లేవలేదు.

"పతివ్రతమ్మా" "దొడ్డయిల్లాలమ్మా" అన్నారు అంతా. నెలరోజులు తిరిగివొచ్చేటప్పటికి పతివ్రతపేర ఆవూళ్లో ఒక దేవాలయం వెలిసింది.